

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
végzése**

Az ügy száma: Kfv.III.37.626/2023/7.

A tanács tagjai: Dr. Sperka Kálmán a tanács elnöke, Dr. Gyurán Ildikó előadó bíró, Dr. Farkas Katalin bíró, Dr. Sugár Tamás bíró, Dr. Bérces Nóra bíró

A felperes: felperes1 (cím1)

A felperes képviselője: Kapolyi Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Kapolyi József ügyvéd, cím2)

Az alperes: Budapest Főváros Kormányhivatala V. Kerületi Hivatal (1055 Budapest, Kossuth Lajos tér 13-15.)

Az alperes képviselője: dr. Juni Zsuzsanna kamarai jogtanácsos

A per tárgya: táplálkozás-egészségügyi ügyben indult jogvita

A felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél: a felperes, 21. sorszám alatt

Az elsőfokú bíróság neve, határozatának kelte és száma: a Fővárosi Törvényszék 2023. július 13-án kelt 11.K.700.741/2023/19. számú ítélete

Rendelkező rész

A Kúria a Fővárosi Törvényszék 11.K.700.741/2023/19. számú ítéletét hatályon kívül helyezi és az elsőfokú bíróságot új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítja.

A felperes és az alperes felülvizsgálati eljárásban felmerült költségét személyenként 60.000.- (hatvanezer) forintban állapítja meg.

A végzés ellen felülvizsgálatnak helye nincs.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] Az alperes 2022. június 15-én helyszíni ellenőrzést végzett a felperes mint közétkeztető által üzemeltetett Főzőkönyha, táplálkozás-egészségügyi vizsgálat alá vonva a 2022. május 2-15. közötti időszakban készült ételek jogszabályi megfelelőségét. Az alperes

felhívására a felperes csatolta az ezen időszakra vonatkozó étlapot, nyersanyag-kiszabati íveket és termékspecifikációkat. Az alperes a NutriComp 4.0 étlaptervezési, energia- és tápanyagszámítási szoftver alkalmazásával elvégezte a szükséges számításokat és 2022. augusztus 24-én kelt BP-05/NEO/32623-7/2022. számú határozatában (a továbbiakban: Alaphatározat) megállapította, hogy a felperes a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásokról szóló 37/2014. (IV. 30.) EMMI rendelet (a továbbiakban: Rendelet) előírásait megsértette. Alaphatározatában a felperessel szemben a figyelmeztetés jogkövetkezményt alkalmazta, valamint kötelezte a jogsértések megszüntetésére.

[2] A felperes által előterjesztett keresetre az alperes BP-05/NEO/01256-4/2023. számú határozatával visszavonta Alaphatározatát és 2023. március 3-án BP-05/NEO/01256-5/2023. számon új határozatot hozott. Ezen határozatában ismételten megállapította, hogy a felperes megsértette a Rendelet jogszabályi előírásait, figyelmeztetésben részesítette és a jogsértés megszüntetésére kötelezte, többek között az alábbiak szerint:

[3] Előírta, hogy a felperes mint közétkeztető valamennyi korosztály számára összeállított étrend napi energiatartalma feleljen meg a Rendelet 5. § (2) bekezdés c) pontjában és a 3. számú mellékletben előírtaknak.

[4] A napi háromszori étkezésre vonatkozó étrend tervezése és receptúra összeállítása során vegye figyelembe a Rendelet 6. számú mellékletében, tíz ételmezési napra vonatkozóan az élelmiszercsoportokból egy főre meghatározott minimális/maximális mennyiségeket, összehangolva a Rendelet 1. számú mellékletében szereplő nyersanyagok korcsoport szerinti egy adagjára vonatkozó előírásokkal.

[5] A napi háromszori étkezés, valamint a napi egyszeri étkezés szolgáltatása során biztosítsa a Rendelet 7. § (4) bekezdés a) pontjában, valamint 7. § (5) bekezdésében foglaltak szerint nyers zöldség vagy gyümölcs mennyiségét.

[6] A napi egyszeri étkezésre összeállított étrend zsiradékból biztosítandó energiamennyiség értéknél ne lépje túl a Rendelet 11. § (1) bekezdés szerint előírt mennyiséget.

[7] A döntés indokolása rögzítette azt is, hogy az alperes az ellenőrzése során a NutriComp programot használta. A program 4.0 verziója a hatályos Rendelet előírásait veszi figyelembe, ezáltal az megfelel a jogszabályi rendelkezéseknek. A tápanyagtartalmak megfelelősége vizsgálatához a feldolgozott alapanyagokra vonatkozóan a felperestől a felhasznált termékek körében termékspecifikációt kért be azért, hogy a programban a számítás a legmegfelelőbb nyersanyag feltüntetésével történjen. Sok esetben a felperes által használt alapanyagnál alacsonyabb sótartalmú került kiválasztásra. Azt is rögzítette, hogy az alperesnek nincs lehetősége a programban a felperes által megadott termékspecifikációk szerint a nyersanyagok felvitelére.

[8] A vizsgálat során kifogásolt három adag száraztészta a tarhonyáshús, a lebbencsleves és a sajtos-tejfölös spagetti voltak.

[9] Mindemellett a NutriComp program nem számítja be a naponta biztosítandó nyers zöldség- és gyümölcs előfordulásba a készen vásárolt savanyúságokat, azonban a helyben a felperes által készített friss savanyúságokban szereplő zöldségek, így az általa készített káposztasaláta zöldségei beszámításra kerültek. Ellenben a csalamádét az alperes ennek megfelelően nem fogadta el nyers zöldségként.

[10] Hangsúlyozta, hogy a Rendelet megalkotásának egyik fő célja volt, hogy a közétkeztetést igénybevevők részére egészséges, friss élelmiszereket biztosítson. A savanyúságok plusz hozzáadott sót tartalmaznak, a Rendelet egyik fő célja pedig pontosan ezen sómennyiség csökkentése volt. Azzal, hogy NutriComp program nem fogadja el ezen élelmiszerekben (készen vásárolt savanyúság) található zöldségeket nyers élelmiszerként, arra

ösztöni a közétkeztetőket, hogy ne készen vásárolt savanyúsággal biztosítsák a Rendeletben foglalt előírások betartását, hanem az általuk készített friss zöldségeket adják a közétkeztetésben résztvevők számára.

A kereseti kérelem

[11] A felperes keresetében az alperes Alaphatározata helyébe lépett határozatának megsemmisítését kérte. Alapvetően sérelmezte a NutriComp program használatát, továbbá, hogy azt a csalamádét, amely semmilyen hőkezelésen nem esett át, az alperes nem tekintette nyers zöldségnek. Vitatta a lebbensleves tésztájának köretekénti minősítését is.

Az elsőfokú ítélet

[12] A törvényszék ítéletével a keresetet elutasította.

[13] Döntését alapvetően a Rendelet 7. § (5) bekezdésére, 17. § (3)-(4) bekezdéseire, 1. és 5. számú mellékletére alapította.

[14] Kifejtette, hogy a levesbetétekre a Rendelet nem tartalmaz fogalmi vagy mennyiségi meghatározást. Ennek ellenére az alperes helytállóan sorolta a lebbenslevest a köretek sorába, mert ugyan a hétköznapi szóhasználat szerint egy leves nem köret, azonban a lebbensleves száraztészta tartalma megfeleltethető egy átlagos tésztaköretnek. Nem lehet úgy tekinteni, hogy a jogalkotást végző szakminisztérium csak a szigorú értelemben vett, általában hús vagy egyéb feltét mellé felszolgált tésztaféleség kínálását kívánta volna korlátok közé szorítani, hanem valamennyi olyan tésztátétel köretnek kell tekinteni, amelynek a száraztészta tartalma az 1. számú melléklet szerinti nyersanyag előírás értelmében eléri adagonként a köretek jogszabályban meghatározott mennyiségét (40 gramm/fő). A lebbensleves pedig ilyen tésztátétel, mert meghatározó összetevője a száraztészta.

[15] A Rendelet 7. § (5) bekezdése meghatározza a napi egyszeri étkezés szolgáltatása során egy főre biztosítandó zöldség vagy gyümölcs mennyiségét. Ezt a tíz ételmezési nap átlagában legalább három alkalommal nyers formában kell biztosítani. Az iparilag előállított vödrös csalamádé (összetétele: káposzta, uborka, paprika, vöröshagyma, víz, só, édesítőszer, étkezési sav, tartósítószer, szilárdító anyag, fűszerek) a felperes által nem vitatottan hosszú ideig állt kiszerelése előtt tartósító- és szilárdítószeres páclében annak érdekében, hogy megőrizze friss állapotát.

[16] Az élelmiszer-higiéniáról szóló 852/2004/EK rendelet 2. cikk (1) bekezdés m) pontja szerinti feldolgozás fogalmának megfelelő vegyszeres áztatás során olyan kémiai anyagok jártak át az eredetileg valóban nyers zöldség szerkezetét, amelyek azt lényegesen megváltoztatják. Ezek az adalékanyagok a termék minőségi adatlapján is szerepelnek „E” szám szerint is. A „nyers” jogszabályi fogalmának tehát nem a felperes érvelése szerinti hőkezelt a logikus ellentétpárja, hanem mindaz, ami olyan feldolgozási folyamaton esett át, amely az eredeti állapothoz képest jelentős megváltozását okozta. Ilyen változási folyamatnak csak egyik lehetősége a hevítés, míg további lehetősége a vegyszeres áztatás, átitatás, pácolás, amely az eredetileg nyers zöldség alapanyag ízesítését és állagmegőrzését szolgálja.

[17] Az alperes által használt NutriComp program alkalmazásával kapcsolatos felperesi kifogásra kifejtette, hogy a Rendelet 17. § (3)-(4) bekezdései ismeretében nem csak laboratóriumi vizsgálattal, hanem számítással is ellenőrizhető a tápanyagtartalom. A felperes azonban arra nem adott választ, hogy a tíz napra visszamenőleg felszolgált ételek esetében miként lehetett volna laboratóriumi vizsgálattal ellenőrizni azt, vagyis hogyan lehetett volna mintát venni napokkal korábbi fogásokból. Nem bizonyította azt sem a felperes, hogy az általa a saját programjába betáplált adatok tényleg megfeleltek valamennyi étel valós értékeinek úgy, hogy maguk a termékspecifikációk is jelzik, hogy tájékoztató jellegű átlag adatokat tartalmaznak. Nincs szabály arra, hogy a közétkeztetők az étlapot milyen számítással, illetve programmal készítsék el, kizárólag annak a követelménynek kell megfelelniük, hogy az elkészített ételek tápanyagtartalma teljesítse a Rendelet előírásait.

[18] A NutriComp programban lehetőség van a benyújtott adatokhoz legközelebb álló tartalmi tulajdonsággal bíró termékekkel számolni. Ugyanúgy, a felperes által használt programba is csak átlagos adatokat lehet betáplálni, hiszen a termékspecifikáció csak ilyen adatot tud alkalmazni.

[19] Az eljárás bíróság nem találta aggályosnak a program által készített számításokat, így jogszerűnek ítélte a tápanyagtartalommal, energiatartalommal kapcsolatos megállapításokat. Megjegyezte ugyanakkor, hogy a felperes nem anyagi vonzattal járó szankciót, hanem pusztá figyelmeztetést kapott a jogszabályi határértékek túllépéséért.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[20] A felperes felülvizsgálati kérelmében elsődlegesen a jogerős ítélet megváltoztatását, az alperes határozatának megsemmisítését és az alperes új eljárás lefolytatására kötelezését kérte, másodlagosan az ítélet hatályon kívül helyezését és a törvényszék új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítását.

[21] A jogerős ítéletet a NutriComp 4.0 program használata, a „nyers” és a „köret” fogalom értelmezése tekintetében vitatta az alábbiak szerint:

[22] A NutriComp 4.0 program verziója kapcsán hangsúlyozta, hogy a számítások eredményei eltértek a saját maga által kifejlesztett szoftver által végzett számításoktól. Az alperes nem tudta megjelölni, hogy mi a jogszabályi alapja annak, hogy kizárólag egy piaci szereplő által fejlesztett, senki által nem auditált számítógépes program eredményét fogadja el helyesnek. Jogszabályi előírás hiányában történő normatív, ellenbizonyítást nem tűrő alkalmazás sérti Magyarország Alaptörvényének B) cikk (1) bekezdésében foglalt, a jogállamiságból fakadó jogbiztonság követelményét és a közigazgatási joghoz kötöttség alapelvét is.

[23] A felperes nem vonta azt kétségbe, hogy az alperes számítógépes programot használhat a Rendelet szerinti értékek betartásának ellenőrzésére, azonban az általános közigazgatási rendtartásról szóló CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 62. § (1) bekezdése szerint bizonyítási eljárást kellett volna lefolytatnia és megállapítania, hogy az eltérő számítások közül melyik a helyes. A közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 79. § (1) bekezdésére és (2) bekezdés a) pontjára figyelemmel az alperest terhelte a bizonyítási kötelezettség.

[24] A program megfelelőségét cáfolta a Nemzeti Népegészségügyi Központ védírához csatolt 2019. szeptember 12-ei levele is, amely rámutatott, hogy az alperes által használt programnak már 2019-ben újabb verziója készült el. Az alperes által használt alapanyagadatabázis ezáltal nem követi az időközbeni termékfejlesztéseket, így például az ún. „light” verziók megjelenését, ezáltal számításai csak megközelítő eredményt produkálnak.

[25] Maga az alperes is elismerte, hogy egyedi adatok bevitelére a NutriComp 4.0 szoftver nem adott lehetőséget. Ez pedig azt bizonyítja, hogy olyan szoftvert alkalmazott, amely alkalmatlan az ellenőrzés lefolytatására, a konkrét tényállás megállapítására, hiszen a felperes által megadott termékspecifikációk szerinti nyersanyagokat sem tudta rögzíteni. Ennek következtében hasonló, de nem azonos termékspecifikációkkal rendelkező nyersanyagokkal végezte el a számításokat. Így szükségszerű volt, hogy a felperes és az alperes számításai között eltérések keletkeztek.

[26] Hangsúlyozta, hogy országosan egységes jogalkalmazásról nem beszélhetünk akkor, ha a szoftverbeszerzés és frissítés decentralizáltságából következik, hogy a különböző illetékességi területeken eljáró hatóságok számítási eredményei azon múlnak, hogy éppen melyik szoftver verziót alkalmazzák. Az alperes által használt szoftver verzió pedig bizonyítottan elavult.

[27] A felperes az általa kifejlesztett programot már az általa konkrétan felhasznált alapanyagok adataival rendszeresen frissíti, hogy abban a beszállítói gyártmány termékspecifikációk alapján naprakész információk szerepeljenek.

[28] A számítások végeredményben jelentős és a felperesre hátrányos jogkövetkezménnyel járó eltérése miatt a határozatban alperesnek kellett volna feltárnia mindazon körülményeket, hogy miből adódnak az egyes számítások közötti eltérések.

[29] A felperes által kínált, egy más cég által gyártott édesítőszeres vágott vegyes salátát (a továbbiakban: csalamádé) az alperes nem tekintette nyers zöldségnek. E körben a felülvizsgálati kérelem rámutatott, hogy a jogerős ítélet az Ákr. 81. § (1) bekezdését is sérti, hiszen nem jelölte meg a megsérteni vélt jogszabályhelyet. Az ítélet hangsúlyozta, hogy a csalamádé olyan feldolgozási folyamaton esett át, amely annak jelentős megváltozását okozta, ennek jogszabályi alapját azonban nem határozta meg. A csalamádé hőkezelésen nem esett át, nem tekinthető feldolgozott terméknek, azon nem végeztek az eredeti terméket lényegesen megváltoztató tevékenységet. Nem érthető, hogy miféle változásról lehet szó, milyen kémiai anyagok járták át a vegyes vágott salátát. A csalamádé felöntőleve pontosan azt a célt szolgálja, hogy megőrizze az ételkészlet frissességét. Megjegyezte ugyanakkor, hogy a jogerős bírói ítélet érezhető ellenszenvvel volt az „E” számmal jelölt hozzátevők iránt, amely nem képezte a jogvita tárgyát.

[30] Annak ellenére, hogy a jogerős bírói ítélet elismeri, hogy a leves nem köret és a levesbetétekre vonatkozóan a Rendelet nem tartalmaz jogszabályi definíciót, a lebbencsleves tésztaját mégis köretnek fogadja el. A Rendelet a köret fogalmát kizárólag az 1. számú mellékletben, illetőleg a 4. számú mellékletben határozza meg mennyiségként. Az alperes a lebbencslevesben lévő száraztészta pedig a Rendelet mellékleteinek értelmében vette tésztaköretnek.

[31] Ugyanakkor a jogalkotó nem kívánta köretnek tekinteni az adott nyersanyagot, ha az nem köretként, hanem más formában, például levesbetétként jelenik meg. A jogalkotó hallgatása nem azt jelenti, hogy valamit elmulasztott szabályozni, hanem azt, hogy valamit tudatosan nem kívánt szabályozni.

[32] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását indítványozta.

Döntés a befogadásról

[33] A Kúria Kfv.III.37.626/2023/2. számú végzésében a felülvizsgálati kérelem befogadásáról döntött.

A Kúria döntése és jogi indokai

[34] A felperes felülvizsgálati kérelme – az alábbiak szerint – részben alapos.

[35] A felülvizsgálati eljárás kereteit a Kp. 115. § (2) bekezdése folytán alkalmazandó Kp. 108. § (1) bekezdése értelmében a felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem jelöli ki. A Kp. 120. § (5) bekezdésére figyelemmel a felülvizsgálati eljárásban bizonyítás felvételének nincs helye, a Kúria a felülvizsgálati kérelem elbírálása során a jogerős határozat meghozatalakor rendelkezésre álló iratok és bizonyítékok alapján dönt.

[36] A felperes felülvizsgálati kérelmének érveit három csoportra oszthatjuk: a NutriComp 4.0 szoftver használatának jogszerűsége, a lebbencsleves tésztája mint „köret” és a csalamádé mint „nyers zöldség” kategorizálása kérdéskörére.

[37] A Rendelet 7. § (5) bekezdése kimondja, hogy napi egyszeri étkezés szolgáltatása esetén egy főre biztosítandó legalább egy adag zöldség – ide nem értve a burgonyát – vagy gyümölcs, a tíz ételmezési nap átlagában legalább három alkalommal nyers formában.

[38] A Kúria szerint a felperes által használt, iparilag előállított vödrös csalamádé a Rendelet ezen „nyers formában lévő zöldség” meghatározásának nem feleltethető meg. Tény, hogy az abban lévő káposzta, uborka, paprika és vöröshagyma nyersen kerül felhasználásra, azonban a hozzáadott víz, só, édesítőszer, étkezési sav, tartósítószer, szilárdító anyag és fűszerek olyan mértékben változtatják meg annak szerkezetét – azért, hogy frissességét, állagát megőrizze, ízesebb legyen és hosszú ideig elálljon – ami nem egyeztethető össze a Rendelettel összefüggő jogalkotói céllal.

[39] Magyarország Alaptörvény 28. cikke szerint a bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak.

[40] Az Alaptörvény – az Egyesült Nemzetek Közgyűlése által 1966. december 16-án elfogadott Gazdasági, Szociális és Kulturális Jogok Nemzetközi Egyezségokmányával azonosan – XX. cikk (1) és (2) bekezdésében deklarálja, hogy mindenkinek joga van a testi és lelki egészséghöz. Ezen jog érvényesülését Magyarország többek között az egészséges ételmisszerekhez való hozzáférés biztosításával segíti elő.

[41] A közétkeztetés szerepe kettős, egyrészt ki kell elégíteni az általa ellátott különböző korú társadalmi csoportok élettani igényeinek megfelelő napi energia- és tápanyagszükségletét. Másrészt azonban feladata az is, hogy kedvező és ezáltal egészségesebb irányba befolyásolja a társadalom táplálkozási szokásait.

[42] Önmagában a Rendelet nem tiltja a zöldség felhasználását akár fagyasztott vagy konzerv formában, azonban a 7. § (5) bekezdésének előírása azt követeli meg, hogy tíz ételmezési nap átlagában legalább három alkalommal ne ilyen módon, hanem kifejezetten nyers formában biztosítsák a közétkeztetők a zöldséget vagy gyümölcsöt. A Kúria hangsúlyozza, ezzel a rendelkezéssel az Alaptörvénynek is megfelelő jogalkotói cél nem lehetett az, hogy az iskolai, óvodai, bölcsődei stb. közétkeztetés során pl. vödrös, előregyártott, savanyított csalamádét szolgáljanak fel.

[43] A közétkeztetés során kifejezetten fontos az egészséges és friss ételmisszerek biztosítása, a nyers zöldség és gyümölcs kategóriát pedig teleologikus értelmezéssel sem lehet

azonosítani a tartósított csalamádéval. A nyers zöldség ugyanis alapvetően nyersanyag, míg a csalamádé egy feldolgozás utáni, vegyi anyaggal tartósított termék.

[44] A Rendelet 2. § (1) bekezdése szerint „adag” a 4. számú mellékletben foglalt táblázat A oszlopában felsorolt ételsorelemekből korcsoportonként a végső fogyasztónak egy főre, egy étkezés során biztosított mennyiség. A Rendelet 4. számú melléklete meghatározza, hogy tésztából az adott korcsoport és adott ételtípus esetén milyen mennyiséget kell 1 adagnak kiszabni a receptúrában. A Rendelet 13. §-a szerint az egész napos étkeztetés, a bölcsődei, mini bölcsődei étkeztetés, a napi háromszori és a napi egyszeri étkezés szolgáltatása esetén a felhasznált élelmiszerek, élelmiszercsoportok a 6. számú mellékletben foglalt táblázat szerinti gyakorisággal, tíz ételmezési napra számítva alkalmazandóak. A 6. számú melléklet 9. sor D oszlop értelmében száraztésztát napi háromszori étkeztetés esetén 10 nap alatt legfeljebb 2 alkalommal lehet adni.

[45] Az alperesi megállapítás szerint napi háromszori étkeztetés során tíz napra számítva az élelmiszerek között a száraztészta a Rendeletben meghatározott legfeljebb 2 alkalom helyett 3 alkalommal szerepelt, figyelemmel arra, hogy az étrendben szereplő ételeket akkor vette a számításnál figyelembe, ha az az adott korcsoport és adott ételtípus esetén az 1 adagnak megfelelt.

[46] Tény, hogy a levesbetétekre a Rendelet nem tartalmaz fogalmi vagy mennyiségi meghatározást. A hétköznapi szóhasználat szerint pedig a leves tésztabetétje nem köret.

[47] A Kúria azonban nem a köznapi, hanem nyelvtani és rendszertani értelmezéssel is arra a következtetésre jutott, hogy habár a lebbencsleves tésztája de facto száraztészta, azonban de iure nem értékelhető a köretkénti mennyiség/adag meghatározásánál irányadó szabályok szerint.

[48] A jogalkotó ugyanis kifejezetten nem kötötte össze ebben a körben az 1. számú és 6. számú melléklet táblázatait annak ellenére, hogy bizonyos nyersanyagoknál arról kifejezetten rendelkezett. Ilyen rendelkezés található például a húskészítmények, máj, zúza, szív, hal stb. nyersanyagok körében, ahol külön szabályozza azt, hogy milyen mennyiségben lehetnek levesben, köretben, feltétként stb. Ellenben a száraztészta mennyiségét/adagját kizárólag körethez, zöldséges körethez, péksüteményhez stb. számolja, leves esetében ilyen meghatározása nincs. Miután pedig a jogalkotó bizonyos nyersanyagokat külön értékelt leves esetén, meghatározva annak mennyiségi adagját, a száraztésztát azonban nem, a jogszabály ezen hiányossága jogalkalmazói jogértelmezéssel nem pótolható, annak köre nem bővíthető. A lebbencsleves tésztája köretkénti értékelését tehát sem a nyelvtani, sem a rendszertani értelmezés nem támasztja alá, így az köretként nem volt figyelembe vehető.

[49] A felperes a keresetében vitatta az alperesnek a NutriComp 4.0 szoftver alkalmazásával számított eredményeit. Sérelmezte, hogy programban az élelmiszerek nyersanyag névvel ellátottak és dietetikai, továbbá élelmiszeripari csoportba vannak sorolva. A tápanyagtartalmuk általánosított, nem egy gyártó bizonyos termékét jelöli, hanem legtöbb esetben a Magyarországon elfogadott Rodler Imre által szerkesztett Új Tápanyagtáblázat adataira épül, aminek legújabb kötete 2005-ben került kiadásra. Vitatta azt is, hogy a tápanyagtartalom megállapítása elsősorban számításra alapul, és nem labor vizsgálaton. Kifejtette, hogy sérti a tisztességes eljárás alapelvét az, hogy az alperes által használt program nem naprakész. A szakértelműség alapelve magában foglalja a szakmai alaposág követelményét is, amelyhez elengedhetetlen az alperes és az általa használt program közötti eltérés feltárása. Mindvégig hangsúlyozta, hogy a közétkeztetés során – az általa használt program szerint – megfelel a Rendelet előírásainak.

[50] A Kúria megállapította, hogy a Rendelet valóban nem határozza meg, hogy mely programot kell használni, kizárólag annyit mond ki 17. § (2), (3) és (4) bekezdéseiben, hogy a

közétkeztető köteles az ellenőrzés során az élelmezési ellátással közvetlenül kapcsolatos nyersanyag-felhasználási, tervezési, kivételezési, ételkészítési, adagolási-tálalási dokumentációt, az ételkészítéshez felhasznált élelmiszerek összetételi és táplálkozás-egészségügyi megítéléséhez szükséges adataira vonatkozó dokumentumokat és a diétás étel készítéséhez felhasznált élelmiszerek diétás alkalmasságát igazoló gyártói tanúsítványt, az élelmezésvezető, a dietetikus, a diétás szakács nevét, végzettségéről szóló okirati igazolást az ellenőrző hatóság rendelkezésére bocsátani. A közétkeztető és az intézmény az ellenőrző hatóság részére az ellenőrzéshez köteles térítésmentesen az adott korosztályok részére szolgáltatott ételsor minden ételéből egy-egy adagot biztosítani az egészségügyi hatósági és igazgatási tevékenységről szóló törvényben előírt biokémiai elemzés céljára. A laboratóriumban mért és a számított tápanyagértékek között 20%-os eltérés megengedett.

[51] A Rendelet 17. § (3)-(4) bekezdései szerint nem csak laboratóriumi vizsgálattal, hanem számítással is ellenőrizhető a tápanyagtartalom. Jelen esetben laboratóriumi vizsgálat nem történt, az alperes a táplálkozás-egészségügyi dokumentumok, így az étlap, a nyersanyag-kiszabati ív és receptúrák alapján a szoftverbe betáplált adatokból és annak számításaiból vonta le következtetéseit.

[52] A felperes az alperes által a vizsgálat eredményeképp tett megállapításokkal és a program megfelelőségével, kizárólagos alkalmazásával sem értett egyet.

[53] A jogerős ítélet indoka szerint a felperes nem bizonyította, hogy az általa a saját programjába betáplált adatok tényleg megfeleltek valamennyi étel valós értékeinek úgy, hogy maguk a termékspecifikációk is jelzik, hogy tájékoztató jellegű átlag adatokat tartalmaznak. A felperesnek azonban nem ezt, hanem azt kellett bizonyítania, hogy a NutriComp 4.0 szoftver alkalmazásával az alperes téves eredményre jutott a Rendelet előírásainak való megfelelőség körében, ez a kérdés pedig különleges szakértelmet igényel.

[54] A Kúria hangsúlyozza, hogy önmagában a NutriComp 4.0 szoftvernek az alkalmazása nem jogsértő, azonban a tisztességes eljáráshoz való garanciális jog biztosítása érdekében a felperes részére a program számításainak vitatása körében lehetőséget kell adni az általa állítottak bizonyítására. Különösen igaz ez azért, mert az alperesi képviselő sem vitatta, hogy nem akkreditált programról van szó.

[55] Erre figyelemmel a felperest a konkrét tényállításai vonatkozásában konkrét tájékoztatást követően a bizonyítási kötelezettségére kellett volna figyelmeztetni és felhívni a bizonyításra.

[56] A fentiekre figyelemmel a Kúria az elsőfokú bíróság ítéletét a Kp. 121. § (1) bekezdés a) pontja alapján hatályon kívül helyezte, az elsőfokú bíróságot új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasította.

[57] A megismételt eljárás során az elsőfokú bíróságnak a NutriComp 4.0 szoftver használata körében – miután a felperes vitatta, hogy az alperes által alkalmazott szoftver szerinti számítás megfelelő eredményre jut-e a Rendelet előírásainak ellenőrzése során – a Kp. 71. § (3) bekezdése alapján alkalmazandó, a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) anyagi pervezetésre vonatkozó 237. §-a alapján tájékoztatnia kell a feleket a bizonyításra szoruló tényekről, és a bizonyítás elmulasztásának, illetőleg sikertelenségének következményéről. Ezen kioktatásnak ki kell terjednie arra, hogy a szoftver számítási eredményeinek megfelelősége szakkérdésnek minősül, ezért a Pp. 307. §-ában foglalt bizonyítás szükségessége merül fel. Mindemellett a felperes keresetét a lebbencsleves tésztája köreteként történő értékelése körében akként kell elbírálnia, hogy az köreteként nem vehető figyelembe, ezáltal az nem száraztészta, a felperes a Rendelet előírásait a száraztészta előírása vonatkozásában nem sértette meg. Ellenben a felperes által használt, iparilag előállított vödörös csalamádé ezen „nyers formában lévő zöldség” Rendelet szerinti

meghatározásának nem feleltethető meg, a megismételt eljárásban ennek megfelelően kell eljárnia.

A döntés elvi tartalma

[58] *A közétkeztetésnek nem csak az általa ellátott különböző korú társadalmi csoportok élettani igényeinek megfelelő napi energia- és tápanyagszükségletét kell kielégítenie, de feladata az is, hogy kedvező és ezáltal egészségesebb irányba befolyásolja a társadalom táplálkozási szokásait. A közétkeztetés során kifejezetten fontos az egészséges és friss élelmiszerek biztosítása, a nyers zöldség és gyümölcs kategóriát pedig nem lehet azonosítani a tartósított csalamádéval.*

[59] *A lebbencsleves tésztája köretkénti értékelését sem a nyelvtani, sem a rendszertani jogértelmezés nem támasztja alá, így az köretként nem volt figyelembe vehető.*

Záró rész

[60] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Kp. 107. § (1) bekezdése alapul vételével tárgyaláson bírálta el.

[61] A Kúria a Kp. 35. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 81. § (1) és (2) bekezdése, valamint 82. § (3) bekezdése értelmében a peres felek felülvizsgálati eljárásban felmerült költségének összegét megállapította, figyelemmel a felülvizsgálati eljárásban kifejtett jogi tevékenységre. A felmerült költség viseléséről az új határozatot hozó bíróságnak kell döntenie a Kp. 115. § (2) bekezdése folytán alkalmazandó Kp. 110. § (3) bekezdése alapján.

[62] A Kúria által hozott határozat ellen felülvizsgálatnak a Kp. 116. § d) pontja szerint nincs helye.

Budapest, 2024. január 31.

Dr. Sperka Kálmán s. k.

a tanács elnöke

Dr. Gyurán Ildikó s. k.

Kúria
III.Kfv.37.626/2023/7-II.
előadó bíró

10

Dr. Farkas Katalin s. k.

bíró

Dr. Sugár Tamás s. k.

bíró

Dr. Bérces Nóra s. k.

bíró

A kiadmány hitelül:
tisztviselő